

Kateřina Malá:

Chen Yunovo řzení čínské ekonomiky v době krizí 1949-1965

Bakalářská práce

Ústav Dálného východu, FF UK, 2016

Posudek oponenta práce

Kateřina Malá ve své práci zkoumá názory významného čínskému ekonomu Chen Yuna na ekonomiku a správný způsob jejího vedení v raném období Čínské lidové republiky (1949-1965) na případu tří nejzávažnějších ekonomických problémů, jimiž byly opatření pro snížení vysoké inflace, formulace a implementace Prvního pětiletého plánu a kampaň Velký skok. Otázka způsobu a míry řízení ekonomiky je obecně v marxismu i konkrétně v celých dějinách ČLR velmi důležitá. Zásadní je i v reformním období od roku 1978, protože problematika míry státní kontroly hospodářství, postavení státních podniků, tzv. korupce a další zdánlivě pouze ekonomické otázky souvisejí se samou podstatou společensko-politického uspořádání Čínské lidové republiky. Otázka míry řízení/uvolnění ekonomiky a podporování/nepodporování silných státních podniků je prioritou i v agendě stávajícího Xi Jinpingova vedení, zejména s ohledem na čím dál širší a vehementněji prosazované ekonomické zájmy vlivných uskupení v elitní čínské politice, které dnes, na rozdíl od maoistického období, sahají i za hranice ČLR. Otázky řešené Chen Yunem v raném období ČLR tedy úzce souvisejí s dnešním děním v ČLR i s dnešní globální ekonomikou. Zároveň ekonomický kontext není obecně v humanitních vědách brán v dostačující zřetel. Téma práce K. Malé tedy považuji za relevantní a vhodné zvolené.

Kladně hodnotím i její způsob bádání, tedy studium textů z vybraných spisů Chen Yuna s přijatými opatřeními a jejich konfrontaci s následným skutečným vývojem. Vhodně autorka vybírá prameny, tedy Chen Yunovy vybrané spisy, rukopisy a zprávy o první pětiletce. Prameny konfrontuje s přijatými opatřeními, opět na základě pramenů, a s poznáním reálného vývoje čínské ekonomiky získaného z literatury. Autorka pracuje s nadstandardním množstvím pramenů i literatury. Místy by podle mého názoru mohla svoji argumentaci ilustrovat více názorně. Například na str. 30 autorka uvádí, že „Chen Yun se tomuto tématu věnoval v několika zprávách a proslovec. Z porovnání těchto textů a pozdějších nařízení můžeme usoudit, že se Chen Yun podílel na formulaci mnoha pravidel vedoucích ke sjednocení státní hospodářské správy.“ I v dalších případech je podle mého názoru na místě větší konkrétnost včetně ukázek v čínštině. Absenci čínských termínů vnímám jako jediný závažnější nedostatek práce.

Celkově však jsou závěry autorky relevantní, a práce v tomto smyslu splňuje vytyčené cíle a nároky. Přínosné je například bohaté doložení Chen Yunova realistického a pragmatického přístupu k řízení ekonomiky, který jej například spolu s Peng Dehuaiem uvedl do konfliktu s Mao Zedongovým akcentováním politiky, které v raném období ČLR podporoval například i Deng Xiaoping, dnes považovaný za strůjce ekonomických reform 80. let. Zajímavá jsou i zjištění o tom, že Chen Yun prosazoval proporcionalní růst všech odvětví ekonomiky nebo větší roli trhu. Tento úhel pohledu dodává cenný kontext zkoumání vztahu hospodářství a politiky ČLR v maoistickém i reformním období, a stejné otázky řeší i stávající čínské vedení.

Kladně hodnotím i formální a jazykovou úroveň práce, i když v tomto ohledu obsahuje práce ojedinělé drobné chyby, například „čínské politické poradní shromáždění“ má být správně uvedeno jako Čínské lidové politické poradní shromáždění (31), „*fading*“ jako *faxing* (61), „*Jinci*“ jako *jingji* (61), za tečkou ve veškerých datech uváděných v práci by měla následovat mezera, termínem „výbor ústředí“ (24) má autorka pravděpodobně na mysli Ústřední výbor KS, apod. Celkově práce působí úhledně a neobsahuje větší nesrovnalosti.

V bodovém vyčíslení hodnotím práci takto: Znalosti a kontextualizace – 1. Relevance – 1. Práce s prameny – 2. Struktura a formální náležitosti – 1. Jazyková úroveň – 1.

Celkově bakalářskou práci Kateřiny Malé **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **výborný**.

K diskuzi při obhajobě navrhuji následující otázky:

- 1) Doložte konkrétněji váš závěr zmiňovaný výše v posudku práce na str. 30, včetně čínských termínů.
- 2) Jak se vyvíjí postavení státních podniků (SOE) v čínské ekonomice od nástupu Xi Jinpinga v porovnání s Hu Jintaovým obdobím?

Praha, 3. září 2016